

СТАН ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТИ В ДОБУ ПАНУВАННЯ ЦИФРИ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ

(Давиденко І.О., канд. філол. н., доцент)
БДПУ, м. Бердянськ, Україна

Загальний депресивний стан суспільства на тлі повільного соціально-економічного розвитку держави та глобальної діджиталізації всіх сфер життя людини негативно впливає на розвиток молодшої генерації наших громадян. Очевидно, що згадані процеси відбуваються не на користь літературної освіти, яка втрачає свої позиції, оскільки не пропонує готової реальності, а лише дає матеріал для її створення, потребуючи значно більшого ступеня мозкової активності, ніж популярні девайси. У результаті ми отримуємо учня з нестабільною психікою, емоційний світ якого, з одного боку, перенасичений розмаїттям інтерактивного контенту, а з іншого – деформований задзеркаллям віртуальної реальності. Щоб краще зрозуміти відмінність художнього твору від девайса, розглянемо ці засоби / інструменти в розрізі основних параметрів здійснення освітнього процесу.

Художній твір Світ тексту	Девайс Цифровий світ
<i>Змістова характеристика</i>	
Матеріал для текстуального вивчення ретельно відібраний фахівцями.	Контент підбирає сам реципієнт відповідно до своїх інтересів та уподобань.
<i>Рівень інтелектуальної активності</i>	
Активна ментальна дія.	Пасивне поглинання медійного продукту.
<i>Синергетичні можливості розкриття творчих здібностей у репрезентативних моделях</i>	
Створення власного художнього світу. Варіативність бачення авторського тексту з можливістю перепрочитань і відкриттям нових смислів.	Занурення в уже створений віртуальний світ. Константність бачення медійного образу з можливістю його відтворення в незмінному вигляді.
<i>Аксіологічні виміри</i>	
Фундаментальні онтологічні цінності та загальновизнані морально-етичні норми поведінки.	Ціннісні орієнтації виразно не оформлені та залежать від обраного контенту.

У разі відсутності штучного каналу спілкування (девайса) найбільш негативним наслідком перебування в силовому полі безперервного інформаційно-комунікаційного потоку є глибоке переживання власної самотності. Результати психологічного експерименту, проведеного К.В.

Мурашовою [див.: 1], переконливо засвідчили, що сучасна генерація дітей і особливо підлітків не звикла залишатися наодинці з собою: невміння самозаглиблюватись і небажання пізнавати свій внутрішній світ породжують вакуум бездуховності. Тож не дивно, що за таких умов з'являються грубість, жорстокість і насилля. Культурна освіченість на тлі загального соціально-економічного зростання держави – один із основних засобів подолання різних проявів психофізичного булінгу. У цьому комплексі дій мистецтву слова відведено особливу роль.

Навіть без національної ідентифікації письменницьких практик можна стверджувати, що література покликана насамперед розвивати емоційно-фантазійний світ людини, її інтелектуальний рівень, критичне мислення, пам'ять, інтуїцію; виховувати високі моральні якості: честь, гідність, самоповагу, толерантність. Художня словесність у вершинних своїх зразках продовжує нести найголовнішу місію – навчає людей бути Людьми.

Література

1. Кого бояться подростки [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://snob.ru/selected/entry/45522>.